

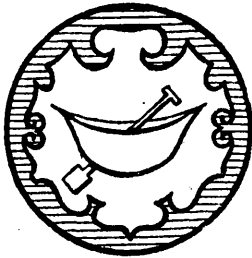
DZIENNIK

ZARZĄDU

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 2—3 po południu.

Prenumerata: Kwartalnie . Mk. 3200.—
Miesięcznie . „ 800.—

M. ŁODZI

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery szpalty na stronie) Mk. 200.—Przed tekstem Mk. 600.— za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobnic 100 marek za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie mk. 1000.—

Cena egzemplarza 200 Marek

№ 2. (172.)

Łódź, wtorek 9 stycznia 1923 r.

Rok V.

Od administracji.

Wobec znacznego wzrostu kosztów wydawnictwa cena prenumeraty „Dziennika Zarządu m. Łodzi” za kwartał bieżący podwyższona została do Mk. 3.200.—

Prenumerata miesięczna wynosi Mk. 800.—

Cena egzemplarza pojedynczego wynosi Mk. 200.—

Stawki opłat za ogłoszenia są następujące: za wiersz nonparelowy (4 szpalty na stronie) Mk. 200.—, przed tekstem (na stronie 2 szpalty) Mk. 600.—, drobne za wyraz Mk. 100.—, najmniejsze ogłoszenie Mk. 1.000.—.

Dr. Gustaw Taubenschlag.

Samorząd miejski w teorii i praktyce.

Ze wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej, Królestwo było w swem życiu samorządowym najbardziej upośledzone. Podczas gdy w Małopolsce (ust. z r. 1866) i Wielkopolsce (ustawa pruska z r. 1858), stanowiących część składową państw o konstytucyjnym ustroju, rozwijała się od szeregu lat autonomia gminy miejskiej i wiejskiej bardzo pomyślnie, Królestwo węgowało pod rządami rosyjskimi w przestarzałych formach wiejskiego pseudosamorządu gminnego (ustawa z r. 1864), zaś miasta administrowane były przez urzędnicze Magistraty, kolegja o biurokratycznym, wrogim polskości składzie, z wyłączeniem elementu obywatelskiego. Projekty reformy w tej dziedzinie były tylko gestem politycznym sfer panujących, na którego dnie kryła się perfidja i tajemne knowania zaborcy. Jest dużo tragicomizmu dziejowego w fakcie, że pierwsza ustawa o samorządzie miejskim dla b. królestwa kongresowego była „darem” okupanta puskiego, który w r. 1915 nadał tej dzielnicy w zarządzanej przez siebie części kraju, t. zw. generalgubernatorstwie warszawskiem, dn. 19 czerwca 1915 r. ordynację miejską. To samo uczyniła Austria w generalgubernatorstwie lubelskiem.

Przytaczamy poniżej w najogólniejszych zarysach najważniejsze przepisy tej ordynacji, jako nader charakterystyczne dla epoki, w jakiej

powstały, a jednocześnie stanowiące jakby podstawy w dalszej rozbudowie samorządu miejskiego. Oto ich treść:

1) W miastach rządzi Rada miejska, której organem wykonawczym jest Magistrat,

2) Prawo wyborcze do ciał samorządowych przysługuje tylko osobom płacącym podatki,

3) Pierwsza Rada miejska i Magistrat pochodzą z nominacji, w przyszłości zaś władza nadzorcza mianować będzie burmistrza, zatwierdzać zaś wybranych przez Radę ławników którzy albo honorowo swój urząd piastują, albo też otrzymują, jako fachowi kierownicy poszczególnych działów administracyjnych, odpowiednie wynagrodzenie. Władza nadzorcza mianuje też w miastach, liczących ponad 20,000 mieszkańców — prezesa Rady miejskiej z pośród jej członków,

4) Generalgubernator może złożyć z urzędu burmistrza, jeżeli tego wymagają interesy wojskowe, może też rozwiązać Radę miejską.

5) Nadzór nad samorządem miejskim sprawuje komisarz obwodowy, wzgl. — w większych miastach — prezydent policji.

6) Członkowie Magistratu mogą uczestniczyć i zabierać głos na posiedzeniach Rady miejskiej, w razie różnicy zdań między Magistratem a Radą rozstrzyga władza nadzorcza (§ 25).

Uderza nas tu przede wszystkim silny wpływ rządu na skład personalny organów samorządowych, zwłaszcza Magistratu (nominacja burmistrza i prezesa Rady m.) i uzależnienie Rady od biurokratycznego Magistratu (§ 25), krepujące, mimo pozorów wolności, w bardzo znacznym stopniu swobodę życia samorządowego.

Dnia 4 lutego 1919 Rząd polski unormował sprawę samorządu dla b. Kongresówki w odrębnej ustawie, wzorując się wprawdzie w znacznym stopniu na pierwowzorze niemieckim, wprowadzając jednak szereg zmian i modyfikacji nader dbniosłych, świadczących wymownie o duchu republikańskim budzącego się z letargu niewoli do niezależnego bytu państwa polskiego.

Dekret o samorządzie miejskim z 4. II. 1919 mimo licznych usterek i braków, mimo poważnych błędów redakcyjnych jest bardziej nowoczesny, niż analogiczne statuty miejskie, obowiązujące w innych dzielnicach i dlatego pozostanie cennym dokumentem w historii wkrzeszenia Rzeczypospolitej.

Dziś żyjemy jeszcze pod znakiem trzech zgoła odmiennych koncepcyj samorządu miejskiego.

Na gruzach dawnego porządku powstaje jednak nowy gmach, który należy na trwałych budować poszwalinach. Jednym z najważniejszych postulatów w dziedzinie tej pracy państwowej jest: jednolitość ustroju administracyjnego wogóle, a samorządowego w szczególności. Jeden musi być rząd, jedno prawo i jeden samorząd. Ideę separatyzmu należy zwalczać w imię zasady unifikacji i harmonijnego zespolenia wszystkich dzielnic.

Ustawodawca musi więc przystąpić do rozwiązania trudnego zadania: jaką winna być konstrukcja organizacji samorządu miejskiego w Polsce całej. Zadanie nader ciężkie, nastarczające szereg trudności zarówno teoretycznych-prawnych, jak i faktycznych. Z różnych systemów wybrać bowiem należy to, co dla polskiego społeczeństwa jest na bardziej żywotne, a zarazem zgodne z duchem narodu i tradycją historyczną. Nie ma w tej dziedzinie prawa absolutnych prawd, bezwzględnie jako słuszne i dobre uznanych zasad. Wielka samodzielność samorządu angielskiego, dla którego prawie tylko sady stanowią instancje nadzorcza — byłaby zgubą dla miast niemieckich, które potrafiły rozwinąć się ekonomicznie tylko dzięki współpracy, pod egidą i kierownictwem organów państwowych. Wa-

runki lokalne, indywidualne cechy narodowe, poziom kultury i tradycja, odgrywają tu bowiem bardzo ważną rolę. Samorząd to bezpośredni kontakt państwa ze społeczeństwem, to — w najszerszym ujęciu — przekazanie ogółowi części agend administracyjnych; co przekazać, jakie czynniki i w jaki sposób powołać do spełniania tych zadań, w jakim stopniu roztoczyć nad tem kontrolę — oto pytania pierwszorzędного znaczenia, które rozstrzygniemy dobrze wówczas tylko, gdy zdołamy odczuć i zrozumieć właściwości i cechy charakteru własnego społeczeństwa.

Rozwiązania problemu bynajmniej nie ułatwia fakt istnienia już trzech ustawodawstw o samorządzie miejskim. Przeciwnie — raczej utrudnia. Nie wolno bowiem wobec tego faktu dokonanego, konstruować czegoś zupełnie ab ovo; liczyć się trzeba ze status quo powoli tylko wnosząc do obowiązującego ustroju samorządowego; elementy i pojęcia nowoczesne, demokratyczne, konstruując urządzenia wspólne dla miast całego kraju. Reszty dokona ewolucja powolna, oparta na dłuższej organicznej symbiozie w tym samym organizmie państwowym.

Myśli o reformie, o wprowadzeniu dla całego Państwa jednej ustawy o samorządzie miejskim zrodziły się już bardzo wcześniej i znalazły wyraz w kilku projektach, jak w projekcie prezydenta m. Poznania J. Drwęskiego i Dra J. Zawadzkiego. Projekt dr. Zawadzkiego został z nielicznymi zmianami przez Związek miast Rzeczypospolitej przyjęty i przesłany do Sejmu i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Jest rzeczą znamionną, że projekt ten mało się różni od obowiązującego w b. Królestwie Kongresowem Dekretu z dnia 4. II. 1919. Śledząc więc na podstawie tego projektu rozwój myśli samorządowej, analizować będziemy poszczególne przepisy prawne wspomnianego Dekretu, przyczem ograniczymy się do krytycznego rozpatrzenia tylko kilku problemów zasadniczych, pomijając postanowienia drugorzędne.

W szczególności omówimy de lege lata et ferenda problemy:

Rozdziału władzy prawodawczej od wykonawczej w samorządzie miejskim i

Państwowego nadzoru nad samorządem miejskim.

I. Kompetencje Rady Miejskiej i Magistratu.

Zasada Montesquieu o podziale władz nie znalazła zastosowania we wszystkich samorządach miejskich. I tak n. p. w Anglii rada miejska jest organem nie tylko uchwałodawczym, ale i wykonawczym. Władzą wykonawczą sprawuje rada za pośrednictwem wybranych z pośród swych członków komitetów, które zawiadują poszczególnymi gałęziami administracji miejskiej. W niektórych prowincjach państwa niemieckiego, jak w Badenji, Witttembergii, Szlezwigu-Holsztynie i w Hannoverze znajdujemy system angielski, chociaż w innej nieco wyrażony formie. Oto Rada miejska jest wprawdzie instytucją oddzielną od Magistratu; pierwsza tworzy prawo komunalne, zaś Magistrat prawo to wciela w życie, jako wykonawca uchwał Rady, a jednak członkowie Magistratu są zarazem członkami rady miasta, chociażby nie byli z jej grona wybrani, zatem pełnią też wraz z innymi funkcje uchwałodawcze, niezależnie od ciążącego na nich obowiązku egzekutywy. Na posiedzeniach Rady przewodniczy wprawdzie specjalny prezes, lecz z drugiej strony w razie równości głosów, nie jego głos, a głos nadburmistrza jest rozstrzygający. W systemach samorządowych wyżej przytoczonych Rada miejska jest zawsze owym ciałem autonomicznym i nadzorczym w stosunku do organu wykonawczego. W niektórych krajach niemieckich, mianowicie w 7 wschodnich prowincjach obowiązuje ustawa z r. 1853, która przełamuje zasadę rozdziału sfery prawodawczej od wykonawczej w ten sposób, że wyposaża Magistrat w atry-

bucje nadzorcze wobec Rady miejskiej, stanowiąc, że „uchwały rady m., podlegające wykonaniu Magistratu, wymagają zatwierdzenia ze strony tego ostatniego“. Zatem organ wykonawczy w drodze radcy wracza w sferę prawodawczych czynności. W przeciwieństwie do powyższych systemów, szereg innych ustaw w Niemczech (system t. zw. nadreński), samorząd miejski w Małopolsce (b. Austrii — ustawa ramowa z r. 1862 i krajowa, galicyjska z r. 1866), oraz we Francji — oparte są na ścisłym rozgraniczeniu władzy prawodawczej (Rady miejskiej) od wykonawczej (Magistratu, burmistrza wzgl. mera). Zestawienie to ma dla nas nie tylko porównawcze znaczenie, bo jest zarazem odzwierciedleniem obecnie u nas panującego stanu rzeczy. System badeński odnajdujemy w Dekrecie z dn. 4/II 1919 r., obowiązującym w b. Kongresówce, ustawa pruska z r. 1853 zachowała swą moc prawną do tej pory we Wielkopolsce podobnie jak gminna ustawa z r. 1866 w b. Galicji. Zatem w tej kwestji zasadniczej rządymy się dwoma, zgoła odmiennymi systemami.

(D. c. n.).

Dr. TADEUSZ PRZEORSKI.

Budowa tanich domów.

W jednym z ostatnich numerów „Samorządu Miejskiego“ znajdujemy interesującą pracę dra T. Przeorskiego o budowie tanich domów. Ze względu na powszechny głód mieszkaniowy jest to dziś temat bardzo aktualny i zasługujący na szczególną uwagę działaczy społecznych i samorządowych.

Trwająca od początku wojny światowej stagnacja ruchu budowlanego ma główną przyczynę w wysokich kosztach budowy, nie pozwalających zupełnie na jakąkolwiek kalkulację oprocentowania włożonego w budowę kapitału, zwłaszcza przy niskich czynszach w starych domach, spowodowanych istniejącą ochroną lokatorów. Na koszty budowy składają się koszty materiałów budowlanych i robocizny. — Obniżenie jednych i drugich, to problem zajmujący dziś wszystkie sfery interesowane w uruchomieniu rozbudowy miast.

Kwestja ta interesuje dziś przede wszystkim kooperatywy mieszkaniowe. — Prywatnej inicjatywy w obecnych stosunkach nie można się spodziewać przez szereg jeszcze lat, zaś inicjatywa Państwa czy Gminy z powodu braku odpowiednich funduszy, przy ogromie innych zadań, musi mieć siłą rzeczy pole bardzo ograniczone — zwłaszcza, że wszelkie projekty uzyskania potrzebnych kapitałów, czy drogą emisji papierów wartościowych, czy drogą nałożenia na mieszkańców starych domów osobnego podatku przeznaczonego na budowę nowych domów, są albo problemem w skutku wątpliwym, albo wprost utopją. — W obecnych przeto warunkach o rozwiązanie sprawy mieszkaniowej pokusić się mogą jedynie kooperatywy, nie obliczone na zysk i to tylko wtedy, gdy Państwo i Związki samorządowe użyczą im poparcia i wszechstronnej wydatnej pomocy.

Kooperatywy takie, budując domy wyłącznie dla członków, muszą dążyć do jak najdalej posunętego obniżenia kosztów budowy, a tem samem przyjąć za zasadę budowę małych domów, co najwyżej dwumieszkaniowych.

Budowa małych domów mieszkalnych w ogrodach zyskała prawo obywatelstwa na całym zachodzie Europy, — w ostatnich latach przed wojną rozwinęła się najbardziej w Niemczech, gdzie prawie wszystkie miasta po-

siadały w szerokim promieniu rozsiane kolonje ogrodowe. Koszty budowy zależnie od wielkości domków obracały się w granicach 5—20 tysięcy marek, były zatem dostępne zarówno dla urzędnika, jak robotnika czy drobnego rzemieślnika.

Wskutek drożnienia materiałów, praktyka budowlana już w latach przedwojennych zaczęła się oglądać za tańszymi sposobami budowy. Kwestja stała się w całej pełni aktualną po wojnie, gdy cena materiałów wzrosła blisko tysiąckrotnie, a w tym samym prawie stosunku i robocizna. — Na miejsce cegły palonej, zajmującej po kamieniu od wieków dominujące stanowisko w szeregu elementów budowlanych, poczęto szukać przede wszystkim tańszych materiałów zastępczych. — Pod uwagę w tym względzie brać można drzewo, glinę, cement, szuter, hasz (żużle) i rozmaite ich kombinacje.

Drzewo stanowi do dziś dnia jeden z najstarszych i najpowszechniejszych materiałów budowlanych, stosunkowo łatwe do obrobienia i znacznie od cegły i kamienia tańsze, jest i pozostanie w krajach naszych przez długi jeszcze szereg lat bodaj czy nie najpowszechniej używanym materiałem budowlanym, zwłaszcza na wsiach, położonych, w okolicach lesistych. Dla miast jednak i to większych typ budowli drewnianych nie jest do przyjęcia.

Trwałość bowiem drzewa, jako materiału budowlanego o wiele mniejsza niż cegły, wymaga starannej i umiejętnej konserwacji. — Konieczność zaś budowy fundamentów, piwnic, pieców i kominów z cegły, lub z kamienia, oraz koszty transportu drzewa znacznie podrażają koszty budowy. Jeżeli uwzględni się wreszcie niebezpieczeństwo ognia, bez porównania wyższe niż przy budynkach z cegły — to w sumie motywy przemawiające za użyciem drzewa, jako materiału budowlanego tańszego od cegły, wobec przytoczonych poprzednio ujemnych stron budowli drewnianych, tracą prawie że zupełnie swą wartość.

Glina jest materiałem budowlanym używanym powszechnie po wsiach na Wschodzie, zwłaszcza na Uralnie lub w Rosji południowej. Używają jej tam na budowę ścian bądź samej, bądź w połączeniu ze rżniętą słomą, lub szutrem z przymieszką waona, lub bez niego. Ściany chat (lepianek) wysychają jużto same, bądź też wybalane są od wewnątrz. — Lepianki są trwałe, budowa ich bardzo szybka i tania zwłaszcza gdy glina na miejscu, konserwacja bardzo łatwa, pozatem dają ubikacje niezwykle ciepłe. — Ten sposób budowania choćby w połączeniu z drzewem nadaje się jednak w obecnej jego formie na budowę małych obiektów, chat wiejskich. W krajach zachodnich dotychczas nie stosowany, w miastach nie może być poważnie brany w rachubę.

Zarówno więc drzewo jak i glina cegły palonej zastąpić nie mogą, nawet w razie skombinowanego już z cegłą użycia.

Cegła jest materiałem budowlanym nadzwyczaj trwałym, nie palnym, złym przewodnikiem ciepła, dającym mieszkania ciepłe i ogniotrwałe. — Pozatem budowa cegłą jest łatwa, wymagająca tylko najogólniejszych kwalifikacyj od robotnika, kwalifikacyj, wobec wiekowego jej używania, u nas prawie że powszechnych. — Ujemną stroną jest wysoka cena cegły, będąca wynikiem drożyzny węgla i robocizny, znaczny stosunkowo okres czasu potrzebny do wystawienia z niej murów i ich wysuszenia, a temsamem większe koszty pracy ludzkiej przy samej budowie i większe interkalarje, wreszcie konieczność względnie wielkich grubości murów, powodująca potrzebę zużycia znacznej ilości materiału.

Oszczędność przy budowie cegłą jest prawie że wykluczona. — Zastosowanie cienkich murów daje mieszkanie zimne, nadto wskutek pocenia się ścian przy znaczniejszych zmianach temperatury, wilgotne. Przed woj-

na próbowano w Austrii zastosowania przy budowie ścian z cegły powietrznej warstwy izolacyjnej; doświadczenia tym sposobem budowania, przerwane wskutek wybuchu wojny, nie stworzyły wypróbowanego dotychczas systemu. Budowa zaś z większych bloków gliny wypalanej, t. zw. cegieł pustaków, dalej z cegieł porowatych, z bloków wypalanych i kombinacji gliny z haszłem, lub żuźlami, dla braku fabryk te typy wytwarzających, jest na razie niemożliwą.

Stały wzrost robocizny i kosztów transportu zwrócił uwagę fachowców również na beton, którego użycie pozwala na zredukowanie pozycji, stanowiących dziś o wysokości kosztów budowy. Użycie betonu jako materiału budowlanego nie jest nowością, stwierdzono również przed laty, że jako materiał budowlany jest on znacznie tańszy niż cegła, a nawet drzewo. Budowa ścian z betonu weszła szeroko w życie w Szwecji i Norwegji, przed wojną zaś w Niemczech i Austrii, gdzie w szeregu miejscowości powstały całe dzielnice domów murowanych z betonu. Pierwotnie budowano pełne ściany betonowe. Ten system jednakże, zarówno ze względu na wielkie koszty materiału, jak i z powodu, że ściany pełne dawały mieszkańca względnie zimne, zupełnie zarzucono i obecnie przy budowie ścian weszły w życie puste bloki betonowe, t. zw. pustaki betonowe i to dwójakiego typu, t. j. wytworzone z mieszaniny cementu z piaskiem, lub cementu ze szlaką czyli haszłem.

System budowy pustakami betonowymi rozpowszechnia się coraz więcej. Polega on na pozostawieniu między wewnętrzną i zewnętrzną ścianą muru warstw izolującego powietrza, chroniących wnętrza od zimna. Warstw takich może być jedna, dwie, lub trzy nawet, zależnie od kształtu bloków użytych do budowy.—Dla większej izolacji ciepła, używa się zwykle bloków z betonu piaskowego, bardziej wytrzymałych na budowę zewnętrznej strony, a bloków z betonu haszowego, bardziej porowatych, na stronę wewnętrzną.—System blokowy dopuszcza również i kombinacyjnego użycia cegły bądź na ścianę wewnętrzną, bądź przy budowie pieców, kominów, futryn, okien, drzwi.—Doświadczenia poczynione z blokami w ciągu ostatnich lat doprowadziły do szeregu ulepszeń tak, że dziś uważać można system ten za zupełnie wypróbowany, nie ustępujący pod względem wartości budowlanej w niczem cegle, a mającym nad nią tę wyższość, że koszty murów i wyprawy ich obniża o 85 proc. do 50 proc.

W czym leży ta oszczędność? Przedewszystkiem w kosztach produkcji samych bloków.—Wytwarzanie ich odbywa się na miejscu budowy, odpadają zatem przedewszystkiem koszty przeladowywania materiałów. Bloki takie wyrabiano pierwotnie w ręcznych formach drewnianych, lub żelaznych.—Obecnie służą do tego specjalne, łatwe do przewozu maszyny, maszyny wymagające minimalnej obsługi, bo w zasadzie pracy jednego człowieka, o wydatności przy pewnej wprawie robotnika bardzo wielkiej.—Maszyny poruszane są ręcznie i produkują przy jednym naładowaniu nawet do 14 bloków.—Fabrykacja bloków odbywa się na zimno, odpadają więc koszty opału względnie wypalania, wysychają w ciągu 10 dni i mogą być bezzwłocznie użyte do budowy.

Dalszą oszczędność stanowi wielkość bloków, zastępująca co najmniej cztery cegły.—Chcąc w tym kierunku oszczędność możliwie najbardziej powiększyć, wyrabiano pierwotnie bloki większe.—Tę jednakże okazało się w zastosowaniu niepraktycznym.—Przy wyrobie bloków większych ilościowa sprawność maszyn jest mniejszą, pozatem bloki takie przy przenoszeniu ulegały częstym uszkodzeniom, nie mówiąc już, że zużywały niestosunkowo większą wydatność pracy ludzkiej. Dlatego w ostatnich czasach wyrób większych bloków zupełnie zarzucono i ograniczono się do bloków odpowiadających wielkością mniej więcej czterem cegłom, jako do formatu

najłatwiejszego w wyrobie i użyciu.—Znacznie większy od normalnej cegły format bloków skraca czas budowy murów stosownie do ich wielkości, a tem samem powoduje dalszą poważną oszczędność w kosztach robocizny murarskiej. Że system stropów betonowych jest praktyczniejszy i tańszy od innych wiadomo powszechnie.

Dalszą oszczędność stanowi grubość ścian, doświadczenia dotychczasowe wykazały, że ściany budowane z pustaków betonowych mogą być o 1/3 cieńsze od ścian budowanych z cegieł.

Przy ścianie grubości 15 do 25 cm. zamiast 30 lub 45 cm., wielkość zabudowanej przestrzeni zmniejsza się znacznie, zmniejsza się grubość fundamentów sklepień, powierzchnia dachu, a tem samem i koszty ich budowy, względnie przy tej samej zabudowanej przestrzeni uzyskać można większą powierzchnię przestrzeni mieszkalnej.

Wreszcie oszczędza się przy budowie z pustaków na zaprawie i wyprawie.—Pustaki zanurza się w zaprawie płaszczyznami stykowemi, skutkiem tego t. zw. szew między poszczególnymi pustakami dochodzi do 4 milimetrów.—Wyprawa przy budowie z cegły stosunkowo nierównej, pochłania trzy razy tyle materiału i robocizny, co wyprawa równych ścian, budowanych z pustaków betonowych.

Ciepłota wewnętrzna domów budowanych z pustaków betonowych zależną jest od typu bloków użytych do budowy, w szczególności od ilości i sposobu ukształtowania warstw izolującego powietrza. Doświadczenia dotychczasowe wykazały, że ściany z pustaków 20 cm. grube utrzymują tę samą ciepłotę, co ściany z cegieł grubości 45 cm.—Blok z betonu haszowego są cieplejsze od bloków z betonu żwirowego.

Zużycie cementu przy różnych typach bloków jest rozmaite, nie przekracza jednak stosunku 1 części cementu na 10 części piasku lub haszu.—Na budowę metra kwadratowego ściany o grubości 25 cm. wypadła około 0,15 m³ betonu w tem 25 kg cementu.

Ujemną stroną przedstawionego systemu jest to, że pewne sposoby budowy wymagają osobnego typu kamieni na narożniki, obramienie okien i drzwi, na ściany fundamentów i piętra, co pociąga za sobą konieczność uwzględnienia tych różnic przy opracowywaniu planów budowy — Najpraktyczniejsze okazały się bloki systemu litery L. pozwalające na wszechstronne ich użycie.

Ostatnie wreszcie lata przyniosły ponadto jeszcze jeden tani materiał budowlany.— Jest nim t. zw. „Tekton“, budowlana masa wytworzona z prasowanej na zimno zapomocą specjalnych maszyn, mieszaniny cementu, trocin i wody. Tekton jest materiałem lekkim, ogniotrwałym, wyrabianym w formie gotowych belek i desek, łatwym w obrabianiu zwykłymi narzędziami ciesielskimi, złym przewodnikiem ciepła, a więc użyty jako materiał budowlany, daje domy o mieszkaniach ciepłych. Znalazł on w czasie wojny szerokie zastosowanie w krajach Austrii niemieckiej, bądź jako wyłączny materiał budowlany, bądź w kombinacji z cegłą, żelazo-betonem, blokami betonowymi, zarówno przy budowie zakładów przemysłowych, jak domów mieszkalnych, wili, budynków gospodarczych, szpitali, hal targowych i t. p.

Przedstawione systemy taniego budowania nabrały doniosłości w czasach wojennych i powojennych, a jak każda nowość, zwłaszcza w dziedzinie niepodzielnej od stuleci panowania cegły palonej — miały i będą mieć licznych przeciwników, i dopiero szersze zastosowanie, które siłą konieczności i stosunków, musi wejść w życie — zapewni niewątpliwie systemowi temu należne w dziedzinie budownictwa miejsce.

Zagadnienia finansowe.

O ruchomą skalę podatkową.

W jednym z ostatnich numerów „Łodzianina” znajdujemy następujące rozważania na temat potrzeby wprowadzenia ruchomej skali przy wymiarze podatków miejskich.

Jest powszechną tajemnicą, że wszystkie niemal samorzady borykają się z trudnościami finansowymi.

Nasze miasto nie stanowi pod tym względem szczęśliwego wyjątku, aczkolwiek zdawałoby się, że z półmilionowego miasta, ośrodka twórczości i pracy, tego polskiego Manchesteru, można by wydestać dostateczne środki nietylko na pokrycie zwyczajnego budżetu, to jest na prowadzenie niezbędnych robót konserwacyjnych, lecz i na pokrycie budżetu nadzwyczajnego, t. j. na prowadzenie robót inwestycyjnych, jak budowę własnych szpitali, szkół, ochron i t. p.

Jakież więc to przyczyny wpływają na to, że jest inaczej, że mówić musimy o niedomaganiach finansowych?

Może zbyt niska stopa podatkowa, ustalona przez Magistrat? Może nieudolne, niewspółmierne opodatkowywanie obywateli polskich? Nie, ani jedno ani drugie.

Błędy szukać należy gdzieindziej; w braku ustawy zezwalającej na ściąganie z opornych płatników ekwiwalentu, t. j. odszkodowania za przetrzymywanie kwot, należnych za podatki.

Niedomagania te mogłyby być, zdaniem naszym, usunięte jedynie przez wprowadzenie ruchomej skali podatkowej, ustalając stawkę 5% miesięcznie za zwłokę, jako minimum.

Przy ustalaniu deprecjacji można by się było opierać na Komisji do badania wzrostu drożyzny. Przytoczmy to na przykładzie. Powiedzmy, że p. X miał zapłacić w styczniu mk. 100,000.— tytułem podatku od zysków wojennych. Gotówką tą obracał i nie wniósł jej do Kasy Miejskiej. Powyższą sumę wniósł dopiero w październiku. Komisja do

badania wzrostu drożyzny, która jest zdaniem naszym, równocześnie Komisją, określającą deprecjację czyli obniżenie się wartości jednostki monetarnej, wykazała w międzyczasie następujący wzrost drożyzny: w lutym 5%, marcu 6%, kwietniu 6%, maju 7%, czerwcu 7%, lipcu 8%, sierpniu 9%, wrześniu 10%, czyli, że płacąc w październiku zamiast w styczniu p. X płaci . . . 100,000.—

5%	za luty	5.000.—
6	„ marzec	6.000.—
6	„ kwiecień	6.000.—
7	„ maj	7.000.—
7	„ czerwiec	7.000.—
8	„ lipiec	8.000.—
9	„ sierpień	9.000.—
10	„ wrzesień	10.000.—

ogółem mk. 158.000.—

Obecnie oporny podatek ciągnie z przetrzymywanych podatków jedynie zysk; miasto ściąga z niego maksymalnie 5 proc. miesięcznie za zwłokę, podczas gdy za uzyskany na mieście kredyt tenże podatek płacić musi od 10 do 20 proc. miesięcznie. Nic tedy dziwnego, że przemysławiec, kupiec, handlarz — wola korzystać z kredytu tańszego i dlatego też nakazy płatnicze odkładają na szary koniec. Okazuje się zatem, iż w przemyśle czy handlu przetrzymywanie podatków jest nawet wynagradzane.

Pójdźmy jeszcze dalej. Wszak na przetrzymywanych sumach podatkowych może zarabiać każdy, który należną z podatków sumę zamiast do Kasy Miejskiej odda najzwyczajniej na procent. W ten sposób, płacąc urzędowi za zwłokę 5 mk. od sta, otrzymuje od prywatnej osoby od 10 do 20 mk. miesięcznie. Zysk kolosalny jest widoczny. Nasuwa się tu pytanie, kto ponosi właściwie winę za wytworzone warunki? Ten, który stwarza niekorzystne dla siebie warunki, czy ten, który w każdym wypadku pierwiej myśli o własnych zyskach, a dopiero potem, z konieczności, o obowiązkach względem miasta czy też Państwa. Bo z podatkami państwowymi też nie dzieje się lepiej.

J. Fr.

Wykaz wpływów Kasy Miejskiej z opłat i podatków.

Rodzaj opłat lub podatków	wpływy za mies. listopad 1922				wpływy od 16-I do 30 XI-22-r.			
	na rzecz miasta		postronne		na rzecz miasta		postronne	
	Mk.	f.	Mk.	f.	Mk.	f.	Mk.	f.
Pod. grunt. 1916 r.					326	47		
" " 1917 "					710	—		
" " 1918 "					3955	19		
" " 1919 "	84	50			2041	85		
" " 1920 "	1655	—			266098	—		
" okienny 1916 "					35	50		
" od nieruch. 1917 "					2986	—		
" " 1918 "					4781	50		
" szacunk 1919 "	2246	—			1006749	—		
" " 1920 "	2246	—			1019535	—		
" od obr. 1919 22	45333,8	—			22207181	38		
" 5% kary do tegoż	108648	—			881314	21		
" mieszk. 1920 r.	2150	—			967300	—		
" " 1921	2150	—			957151	—		
25% zam. poz. miejsk.	103200	—			926875	—		
Opł. za czyszc. kom.								
za 1-ll			5	60			3193	70
" " 19-21 r.	32737	50			6163978	39		
Pod. repartyc. 1916 "	30	—			7832	72		
" " 1917 "					52	45		
" " 1918 "					6810	—		
" " 1919 "	187	50			61575	—		
15% kary do 1916 "	4	50			1152	75		
" " 1917 "					7	35		
" " 1918 "					366	50		
" " 1919 "	22	—			6631	27		
Opł. za pr. jazdy 1920 "	75	—			1437	50		
" " " 1921 "	5050	—			74115	—		
" " " 1922 "	1385950	—			18039793	—		
Zwr. kosz. za znaczki								
" 1922 r.	41680	—			1346110	—		
Pod. szkolny 1922	12696105	—			64435718	—		
" na cele obr. Państwa	11055640	—			72650547	60		
" 1% kary do tegoż	547884	—			714403	40		
" od doch. 1918 r.	894	—			135325	60		
" " 1919 "	322948	—			22958713	—		
" 1% kary od tegoż	12516	64			1388622	77		
Pod. pat. od 50% 17 "					282	50		
" " " 1918 "					119	75		
" " " 1919 "	45	—			1268	75		
" " " 1921 "					1449152	50		
" od psów 1920 "					1000	—		
" " " 1921 "	160	—			40720	—		
" " " 1922 "	179250	—			5139500	—		
Zwr. kosz. za znacz. "	13725	—			409125	—		
Skł. ogniw. 19 20 "							2723	71
Do przeniesienia	70050851	64	5	60	228280459	81	5917	41

Rodzaj opłat lub podatków	wpływy za mies. listopad 1922 r.				wpływy od 16 I do 30-XI-22 r.			
	na rzecz miasta		postronne		na rzecz miasta		postronne	
	Mk.	f.	Mk.	f.	Mk.	f.	Mk.	f.
Z przeniesienia	70050851	64	5	60	223280459	81	5917	41
Pod. od piwa	315750	—			9102541	21		
5% kary od tegoż	9000	—			318825	—		
od zab. i wid. 21 22r.	106108402	80			379845907	63		
1% kary od tegoż	99629	02			243081	19		
Skł. dla Gm. Żydów.			1993719	—			17891520	50
Polecen. zamiejsc. . .			1507690	85			7793028	23
Kary sądowe			24000	—			310985	—
Porto do pol. zam. . .			13674	02			68755	89
Zlecenie magistratu .	3340210	99			9211159	01		
Zezwol. przem. handl.					126425	—		
Kary K. Pow. Naucz.			386140	—			1413670	—
Opł. od wyrob. alkohol.	37501226	—			201823532	95		
5% kary od tegoż					14181	55		
Pod. od obr. prod. przem.	99315318	66			462426688	52		
3% kary od tegoż	155555	87			2355828	66		
od szyld. i reklam.	941200	—			12530460	—		
Skł. na bud. teatru .	21758496	—			120099597	67		
1% kary do tejże	22087	83			75288	70		
Podatek hotelowy . .	12022967	—			58364046	—		
5% kary do tegoż					4610	—		
Podatek sylwestrowy					1412822	—		
Zal. pod. gm. 1915 r.					884	18		
Kary za nadużyc. bil.					100000	—		
Opłata za sekwestr	1536619	7			8868843	40		
Uwaga! Wpłynęło z Kasy Skarb. dodat. do podat. patent. za 1922 r.	318,100,005,95				1,517,685,961,55			
	7191118	55			325326857	30		

Obwieszczenia i Okólniki.

Okólnik № 41.

Wobec tego, że wysokość państwowego podatku dochodowego za rok 1923 nie jest jeszcze wiadoma, niniejszem polecamy się, poczynając od dnia 1 stycznia 1923 roku, potrącać z wypłacanych poborów na poczet tego podatku:

a) urzędnikom miejskim XII, XI, X i IX kategorii, oficjalistom miejskim I, II, III i IV kategorii oraz robotnikom, gońcom, sprzątaczkom i innym funkcjonariuszom miejskim (niższym) — 0,2% miesięcznie,

b) urzędnikom miejskim VIII, VII, VI, V i IV kategorii i oficjalistom V kategorii — 0,4% miesięcznie, i

c) urzędnikom miejskim III, II i I kategorii — 0,7% miesięcznie.

Wszystkim pracownikom Zarządu Miejskiego należy potrącać podatek dochodowy za rok 1923 raz na miesiąc, przyczem urzędnikom etatowym i nieetatowym zgóry, zaś wszystkim innym — zdołu.

Potrącone tytułem podatku dochodowego za rok 1923 kwoty należy wpłacać do Głównej Kasy Miejskiej na rachunek „aserwat“ budżetu na rok administracyjny 1923, dołączając do odnośnej listy płacy za-

rządzenie przyjęcia wpłaty wraz z wykazem (w 2 egzemplarzach) pobranego od poszczególnych pracowników podatku. Wykaz winien zawierać następujące dane: 1) numer porządkowy, 2) imię i nazwisko pracownika, 3) adres jego, 4) wysokość pensji i 5) wysokość podatku.

Za prawidłowy wymiar i regularny pobór podatku odpowiedzialni są kierownicy poszczególnych Wydziałów i Oddziałów Magistratu m. Łodzi.

Wszelkich bliższych wyjaśnień udzieli na żądanie Oddział do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego.

Okólnik niniejszy obowiązuje aż do odwołania. W związku z nim traci moc obowiązującą okólnik № 86 0.2566/22 I z dnia 20 listopada 1922 roku.

Łódź, dnia 28 grudnia 1922 r.

Prezydent (—) Rzewski

w. z. Dyrektor Zarządu Głównego

(—) Miecz. Kalinowski.

Ruch wydawniczy.

„Zbiór praw konstytucyjnych i administracyjnych Województwa Śląskiego“.

Pod powyższym tytułem ukazała się się na półkach księgarskich praca dr. Włodzimierza Dąbrowskiego, wydana nakładem Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Pożyteczne to dzieło, niezbędne dla każdego działacza politycznego czy społecznego w Polsce, zawiera wszystkie ustawy i przepisy, regulujące życie dzielnic górnos Śląskiej pod względem międzynarodowym, konstytucyjnym i administracyjnym. Praca dr. Dąbrowskiego jest bardzo cennym wademecum dla urzędników polskich, utrwalających naszą państwowość na Górnym Śląsku. Staranność układu i wydania zasługują na wyróżnieniu.

R U C H S Ł U Ż B O W Y.

(Dokończenie).

Z W O L N I E N I A.

№	data zwoln. 1922 r.	NAZWISKO i IMIĘ	Wydział—Oddział	stanowisko	powód zwolnienia
1	1-XI	Grajewski Dawid	Handl. Gosp.	nacz. księg	wł. żądanie
2	16-XI	Bartoszyńska Marja	Oświaty i Kult.	kancel.	red. person
8	1-XII	Jasińska Stefanja	Kanc.R. Miejsk.	mł. ref.	wł. żądanie
4	8 XI	Miłobędzka Marja	Opieki Społ.	wychowawc.	„

P R Z E N I E S I E N I A.

№	data przeniesienia 1922 r.	NAZWISKO i IMIĘ	Wydział i stanowisko dotychczasowe	Wydział i stanowisko obecne
1	20 XI	Wystop Roman	Urząd Mieszkaniowy	Oddz. Obow. Szkoln.
2	4-XII	„ „	Oddz. Obow. Szkol.	Gł. Kasa Miejsk.
8	5-XII	Majchrowicz Bron.	Handl. Gospodarczy	„ „ „ sekw.
4	1-XI	Rutkowski Jan	Urząd Mieszk.	Oddz. Podatkowy

A W A N S E :

№	data 1922 r.	NAZWISKO i IMIĘ	Stanowisko dawne	Stanowisko obecne
1	1/XI	Dolecka Jadwiga	mł. kanc. XII kateg. Główn. Kasy Miejsk	kancelistka XI kat. Gł. Kasy Miejskiej
2	1/XII	Dymkowski Stan.	st. ref. V kategorii Urzędu Mieszkan.	refer. VI Oddziału. Obowiązku Szkoln.
3	"	Sosnowska Wanda	sekretarz IX kateg. Urzędu Mieszkan.	st. kancelista X kat. Oddz. Szkolnictwa
4	1/IX	Pałkowski Miecz.	sekr. IX kat. Oddz. Kult. i Ośw. Poz.	mł. ref. VII k. Oddz. Kult. i Ośw. Poz.
5	1/XI	Bartosz Alfons	sekretarz IX kateg. Wydz. Opieki Społ.	st. sekret. VIII kat. Wydz. Opieki Społ.
6	"	Kabat Stefan	kancelista XI kat. Wydz. Opieki Społ.	st. kancel. X kateg. Wydz. Opieki Społ.
7	"	Muszyński Wiktor	kier. Budownictwa IV kateg.	kierown. Budownictwa III kat.
8	"	Szumpichowa Lidja	sekretarz IX kateg. Wydz. Budownictwa	st. sekret. VIII kat. Wyd. Budownictwa
9	"	Bejenke Linda	" " "	" " "
10	"	Kowalczyk Edw.	" " "	" " "
11	"	Gromski Teodor	mł. techn. VII kat. Wyd. Budownictwa	technik VI kateg. Wyd. Budownictwa
12	"	Zborowski Franc.	st. sekret. VIII kat. Wydz. Handl.-Gosp.	st. sekr. VIII k. etat. Wydz. Handl. Gosp.
13	"	Majchrowski Bron.	st. kanc. X kat. nieet. Wydz. Handl.-Gosp.	st. kanc. X kat. etat. Wydz. Handl.-Gosp.
14	"	Marczewska Marja	mł. kanc. XII kateg. Wydz. Opieki Społ.	kancelistka XI kat. Wydz. Opieki Społ.
15	"	Kabat Józef	kancelista XI kateg. Wydz. Opieki Społ.	st. kancel. X kat. Wydz. Opieki Społ.
16	"	Włodarczyk Kazim.	mł. kanc. XII kat. Oddz. Szkolnictwa	kancelista XI kat. Oddz. Szkolnictwa
17	"	Dylik Zygm.	" " "	st. kancel. X kat.
18	"	Misjonowa Zofja	kancelista XI kateg. Oddz. Szkolnictwa	st. kancel. X kat. Oddz. Szkolnictwa
19	"	Sztarkówna Alicja	sekretarz IX kateg. Wyd. Budownictwa	sekretarka VIII kat. Wyd. Budownictwa
20	1/XII	Szlindenbuch Edw.	zarz. Miejsk. Apt. Szpitalnej V kateg.	zarz. M. Apt. Szp. IV kat. stab.
21	"	Hirszkorn Zygm.	mł. ref. VII kateg. Wydz. Zdrow. Publ.	referent VI kateg. Wydz. Zdrow. Publ.
22	"	Chadzyński Bron.	referent VI kateg. Wydz. Zdrow. Publ.	st. referent V kat. Wydz. Zdrow. Publ.
23	"	Bortnowski Włodz.	pom. prowiz. VII kat. Wydz. Zdrow. Publ.	kier. labor. Apt. Szp. V k. Wyd. Zdr. P.
24	"	Łuniewska Zofja	" " "	pom. prowiz. VI kat.
25	"	Mikolicz Kazim.	" " "	" " "
26	"	Gołębiowski Edm.	st. sekret. VIII kat. Wydz. Zdrow. Publ.	mł. referent VII k. Wydz. Zdrow. Publ.
27	"	Pieczyski Józef	dz. en. archiw. IX k. Wydz. Zdrow. P. bl.	st. sekret. VII kat. Wydz. Zdrow. Publ.

№	data 1922 r.	NAZWISKO I IMIĘ	Stanowisko dawne	Stanowisko obecne
28	1/XII	Pawłowski Józef	sekretarz IX kateg. Wydz. Zdrow. Publ.	st. sekret. VIII kat. Wydz. Zdrow. Publ.
29	"	Dworakowska Kaz.	ml. kancel. XI kat. Wydz. Zdrow. Publ.	kancelistka XI kat. Wydz. Zdrow. Publ.
30	"	Cyjakowski Zygm.	st. kancel. X kateg. Wydz. Zdrow. Publ.	sekretarz IX kateg. Wydz. Zdrow. Publ.
31	"	Duszyńska Kamila	" " "	" " "
32	"	Pachnowski Stefan	" " "	" " "
33	"	Kurczewska Marja	" " "	" " "
34	"	Stefańczykówna Józ.	" " "	" " "
35	"	Zajączkowska Marja	kancelistka XI kat. Wydz. Zdrow. Publ.	st. kancel. X kat. Wydz. Zdrow. Publ.
36	"	Klimczykówna Stani.	" " "	" " "
37	"	Zieleniewska Marja	ml. kancel. XII kat.	" " "
38	1/XI	Wysocki Teodor	lek. weter. VI kat. Wydz. Zdrow. Publ.	lekarz weter. IV k. Wydz. Zdrow. Publ.
39	1/XII	Braun Tadeusz	referent VI kateg. Oddz. Szkolnictwa	zast. kier. Oddział. IV k. Oddz. Szkoln.
40	"	Rossyniol Roman	sekretarz IX nieet. Odd. Obrachunk.	sekwestr. IX etat. Oddz. Obrachunk.
41	1/XI	Kuźbińska Eug.	sekretarz IX kateg. Wyd. Budownictwa	sekretarka VIII kat. Wyd. Budownictwa
42	"	Hanke Zygm.	ml. ref. VII kateg. Wyd. Budownictwa	sekretarz VI kateg. Wyd. Budownictwa

Kronika miejska.

— **Nowa wypożyczalnia książek.** Magistrat przystąpił do zorganizowania III ej wypożyczalni książek dla dzieci i młodzieży. Wypożyczalnia posiadać będzie książki treści beletrystycznej i naukowej. Nowootworzona wypożyczalnia mieścić się będzie w gmachu szkoły powszechnej im. J. Piłsudskiego, przy ul. Zagajnikowej № 26.

— **O rozrywkę dla dzieci.** Wydział opieki społecznej postanowił organizować przedstawienia amatorskie z udziałem dzieci, znajdujących się w instytucjach miejskich. W tym celu Wydział zwrócił się do Magistratu z prośbą o wyasygnowanie 300,000 mk.

— **Z Wydziału Zdrowotności Publicznej.** Według sprawozdania Wydziału Zdrowotności Publicznej za

listopad r. 1922, w miesiącu tym w szpitalach miejskich było dni szpitalnych ogółem 22012, w szpitalach obcych — 14670, w przytułkach położniczych 1657, w domu izolacyjnym — 94. W dwóch miejskich zakładach kąpielowych wykupano razem 16832 osób. Udzielono porad w ambulatorjach 3211. W ambulatorjach szkolnych — 8405. Miejska Izba Odkażająca dokonała 237 odkażeń w 477 ubikacjach. Do Poradni Sekcji do Walki z Gruźlicą zgłosiło się osób 538; zbadano 177 osób dorosłych, 158 dzieci. Miejska Apteka Szpitalna wydała recept 1512. W Ambulatorjum Jaglicznem przyjęto dzieci z ochron i szkół powszechnych 634.

Z życia miast polskich.

Two dla odbudowy Kalisza.

W pierwszych dniach lipca ub. r. grono obywateli m. Kalisza zawiąza-

to t-wo dla odbudowy m. Kalisza. Towarzystwo to postawiło sobie za cel:

a) popieranie odbudowy i rozbudowy miasta przez zachęcanie do budowy nowych domów o estetycznym wyglądzie;

b) ułatwianie otrzymania taniego kredytu,

c) wspólne zakupy materiałów budowlanych.

Jeżeli w ciągu najbliższych zimowych miesięcy wejdzie w wykonanie ogłoszona ustawa o rozbudowie miast, to przyszły sezon budowlany w Kaliszu może być bardzo ożywczy. Dlatego też po sprawozdaniu T-wa za r. 1922 odbędzie się zaznajomienie członków z ustawą o rozbudowie miast i dyskusja nad poczynieniem odpowiednich kroków u władz celem przyspieszenia wejścia w życie powyższej ustawy.

Miasto-ogród „Czerniaków”.

Komisja specjalna warszawskiej rady miejskiej, działająca na prawach plenum rady, zatwierdziła projekt miasta-ogrodu „Czerniaków”. Miasto-ogród „Czerniaków” projektowane jest na rozległych terenach pofortowych, znajdujących się pomiędzy Wisłą a Mokotowem, a ośrodkiem jego ma być obecna wieś Czerniaków, już włączona w granice wielkiej Warszawy. Zatwierdzając ten projekt, komisja radziecka uchwaliła zastrzeżenia praw własności i użytkowania na rzecz miasta terenów pofortowych, a dalej prawo miasta do przecięcia nowej ulicy, szerokości 25 metrów. Ponadto komisja uczyniła również zastrzeżenia, aby umożliwiona została komunikacja pomiędzy wsią Czerniakowem a kolonią „Augustówka” przez rozszerzenie dwóch ulic, blok ten okalających oraz zarezerwowania odpowiednich miejsc na budowie publiczne: szkoły, łaźnie, dom ludowy, czytelnia i t. d.

Jednocześnie na temże posiedzeniu komisja specjalna rady miejskiej zatwierdziła plany regulacji posiadłości, przylegających do projek-

owanego miasta-ogrodu „Czerniaków” z zastrzeżeniem możności rozszerzenia ulic, które mogą otrzymać ważne znaczenie komunikacyjne w stosunku do gruntów przyległych lub sąsiednich.

O subsydjum dla ogrodu zoologicznego w Poznaniu.

Zarząd ogrodu zoologicznego w Poznaniu zwrócił się do zarządów wszystkich miast polskich z prośbą o udzielenie subsydjum, gdyż obecny ogród ten znajduje się w ciężkich warunkach materialnych. Ogród zoologiczny w Poznaniu, aczkolwiek urządzony w bardzo skromnym zakresie, jest jedynym ogrodem zoologicznym na ziemiach polskich. Stanowi on pomoc naukową dla młodzieży całej Polski. Istotnie też zwiedzają go wszystkie wycieczki, jakie przyjeżdżają do Poznania, przyczem zarząd ogrodu ze swej strony udziela bardzo znacznych ulg, byleby tylko umożliwić młodzieży obejrzenie znajdujących się w ogrodzie okazów świata zwierzęcego.

Fatalne szosy w Kieleckiem.

W najbliższej okolicy Kielc, a zwłaszcza na trakcie Busk—Pińczów panuje ożywiony ruch pasażerski i towarowy niemal przez cały rok. Stan szos, przecinających tę połącz Województwa, jest fatalny. Zaspasy śnieżne niedawno, zaś teraz głębokie wyboje i błoto utrudniają tu wszelką komunikację i przewóz, narażając ludzi na wielkie straty materialne a prócz tego na utratę zdrowia, ponieważ całe dystanse odbywa się w tych okropnych warunkach piechotą.

Podwyżka kosztów egzekucyjnych.

Wobec wzrostu uposażeń pracowników, magistrat warszawski musiał dokonać podwyżki kosztów egzekucyjnych przy ściąganiu przymusowym opłat i podatków miejskich. Po zatwierdzeniu wniosku przez ra-

dę miejską, opłaty za koszty egzekucyjne wynosć będą: od sum do 10 tys. mk. — 400 mk., powyżej 10 tys. — 500 mk. i powyżej 100 tys. — 1,000 mk.

Otwarcie ruchu kolejowego Kutno — Łąck.

Otwarcieruchu towarowego ze stacji Kutno do Łacka ma nastąpić

w najbliższych dniach. Otwarcie ruchu uzależnione jest tylko od ilości zgłoszeń ze strony kół przemysłowych do dyrekcji kolei. Otwarcie ruchu towarowego do Radziwia z powodu 'sprzyjającej pogody' może nastąpić w nieulugim czasie.

Licytacje przymusowe.

Dnia 10 stycznia 1923 r. od g. 9 ej rano odbędzie się licytacja przy ul.: Nowomiejska 5, kredens, maszyna do szycia, zegar ścienny, Nowomiejska 4, kredens i szafa, Pańska 12, zegar szafkowy. Pańska 11, zegar ścienny, Nowo-Targowa 20,22 2 krzesła wyściełane, Ogrodowa 3, lustro wiszące, Pańska 46, otomana, Dzielna 74, 2 kosze, Nowomiejska 19, sztuka towaru granatowego, Piotrkowska Grand Hotel, 2 fotele wyściełane, 2 taborety, Kilińskiego 40, 1 zegar, Kilińskiego 40, 1 stół, Kilińskiego 40, 1 tremo. Kilińskiego 32, krzesło, Kilińskiego 28, lustro, Kilińskiego 26, kredens, Kilińskiego 16, kapa, Kilińskiego 4, 3 krzesła, Dzielna 74, warsztat tkacki z drzewa, 6 łokci towaru z osnową, Cegielniana 12, kredens i szafa, Jakóba 16, stół dębowy, Piotrkowska 10, 6 sztuk surówki po 60 metr, sztuka, biurko i 2 krzesła, Cegielniana 71, kredens i zegar ścienny, Cegielniana 71, 2 szafy. Cegielniana 69, snowaczka, 2 stojaki do snucia, 2 stoły, waga, Cegielniana 68, 2 biurka, Leszno 32, 2 krzesła.

Dnia 11 stycznia 1923 r. od godz. 9-iej rano odbędzie się licytacja przy ul.: Składowa 29, waga i ciężarek 10 kg., Wólczańska 148, waga stolowa, Kolejowa 1, kawa, Skwerowa 22, pół tuzina skarperek, Piotrkowska 169, lustro, Potrkowska 182, piecyk żelazny, Piotrkowska 191, biurko, Nawrot 13, komoda i masoyna yo szycia, Arny 1, szafa, Górny Rynek 2, 250 butelek wódek, Górny Rynek 3, 4, 5 piecyków żelaznych, Górny Rynek 5, 6, 2 nowe jasne dębowe szafy i 1 nowa bielizniarka, Gdańska 118, kredens i zegar, Gdańska 131, stół z kapą, Gdańska 138, waga i 4 paczki bawelnianej przędzy niebieskiej, Sienkiewicza 31, biurko, Dzielna 55, 2 stoły, szafka i biała szafka-kantorowa, Gdańska 150, lustro i 2 kapy na łóżka czerwone, Gdańska 152, waga stolowa, Gdańska 155, waga stolowa i 5 funtów grzybów, Karola 8, kredens dębowy, zegarek stojący i stół, Karola 17, gabinet biurowy, Karola 18, pianino, zegar i kapa pluszowa, Karola 20, maszyna do szycia, lustro, stół i zegar, Główna 6, kasa National, Główna 7, kanapa, Pańska 103, biurko, Piotrkowska 254, kasa ogniotrwała, Piotrkowska 275, 2 szafy do garderoby, 2 kredensy, zegar, Radwańska 35, pianino, kredens i pomocnik, zegar stolowy i tremo, Wólczańska 165, pokój stolowy i biurko, Piotrkowska 199, pokój stolowy i samowar, Piotrkowska 199, otomana stół i kapy na stół, Wólczańska 96, waga dziesiętna, paczka bawelny i biurko stare, Gubernatorska 21, lustro, Piotrkowska 111, towar, Kilińskiego 45, zegar, obrus i szpiżarka.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Treść numeru 2-go:

Samorząd miejski w teorji i praktyce.
Budowa tanich domów.

Zagadnienia finansowe:

O ruchomą skalę podatkową
Wykaz wpływów Kasy Miejskiej z opłat i podatków.

Obwieszczenia i okólniki:

Okólnik № 41 w sprawie potrącania podatku dochodowego z wypłacanych poborów urzędnikom miejskim.

Ruch wydawniczy:

„Zbiór praw konstytucyjnych i administracyjnych Województwa Śląskiego”.

Ruch służbowy.

Kronika miejska.—

Z życia miast polskich.—

OBWIESZCZENIE.

Na placu miejskim przy ulicy Pańskiej pod № pol. 113 w mieście Łodzi, w r. 1902, z fundusów miejscowych przemysłowców, a po części z zasiłku kasy miejskiej, podbudwany został szpital dla robotników fabrycznych, który pozostawał pod egidą Łódzkiego Komitetu Rosyjskiego Czerwonego Krzyża.

Szpital ten urządzony został i istniał na mocy statutu, zatwierdzonego przez Zarząd Warszawskiego Okręgu Rosyjskiego Czerwonego Krzyża w dniu 18 maja 1896 r.

Na prawo użytkownika rzeczonoego placu miejskiego dla wyżej wskazanego celu pomiędzy Magistratem m. Łodzi a Łódzkim Komitetem Czerwonego Krzyża został zawarty akt, zeznany przed rejentem Gruszczyńskim w Łodzi dnia 29 listopada 1901 r. № 8453.

myśl § 2 i uwagi do § 4 powyższego statutu oraz punktu 2 przytoczonego aktu rejentalnego budynki i urządzenia szpitalne stanowią własność tych fabrykantów, którzy nabyli w tymże szpitalu łóżka i zapłacili za każde łóżko po 1500 rubli.

Miasto Łódź również jest współwłaścicielem budynków i urządzeń szpitalnych, gdyż nabyło dla biednych chorych mieszkańców miasta 40 łóżek za 60,000 rubli i oprócz tego udzieliło jednorazowej zapomogi w kwocie rubli 50.000.— na pokrycie niedoboru szpitala.

Zezwalając na postawienie budynków szpitalnych na placu miejskim, Magistrat w powyższym akcie rejentalnym posawił warunek, że gdy Rosyjski Czerwony Krzyż przestanie działać, lub też gdy budynki przeznaczone będą na cel inny (nie na szpital dla robotników fabrycznych), to Magistrat obejmuje wtedy plac z powrotem w swoje posiadanie, a co się tyczy budynków, to gdyby pomiędzy współwłaścicielami ich a Magistratem nie nastąpiło porozumienie co do dalszego przeznaczenia tych budynków, Magistrat mocen będzie zarządzić rozbiórkę tychże w ciągu lat trzech.

Wobec tego, że od czasu wybuchu wojny ustala u nas w kraju działalność Rosyjskiego Czerwonego Krzyża i szpital dla robotników fabrycznych na tej posesji już nie istnieje, i że nie odnaleziono urzędowego wykazu pp. fabrykantów, którzy zakupili łóżka dla swoich robotników w rzeczonym szpitalu, Magistrat m. Łodzi prosi tych wszystkich pp. fabrykantów, którzy nabyli w swoim czasie łóżka dla swych robotników, o złożenie posiadanych przez się na to dowodów i o porozumienie się z Magistratem co do dalszego przeznaczenia budynków i urządzeń szpitalnych.

Zaznaczamy równocześnie, że w razie niedojścia w te, mierze do porozumienia Magistrat w myśl przytoczonych wyżej warunków aktu rejentalnego mocen będzie budynki te rozebrać, urządzeniami zaś szpitalnymi rozporządzi się według swego uznania.

Zgłoszenia przyjmowane będą w Oddziale Prawnym Magistratu (Plac Wolności № 1, pokój № 8) codziennie w godzinach od 12 do 3 w ciągu dwóch miesięcy, poczynając od nizej podanej daty.

Łódź, dnia 21 grudnia 1922 roku.

Magistrat m. Łodzi.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi ul. Zawadzka № 7.